

KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI QO`LLAB QUVVTLASH ZARURATI

Xudoyberdiyev Sharof Mordanovich
Xodjiyeva Munira Bazorovna
Xolliyeva Dildora Shopo'latovna
Xudoyberdiyev Kamoliddin Urakovich
Ziyayev Alisher Ulug'berdiyevich
TerDU talabalari

Annotatsiya

Ushbu maqola kichik biznes va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash zaruratini va uning mamlakat iqtisodiyoti uchun ahamiyatini tahlil qiladi. Kichik biznes iqtisodiy o'sishning asosiy omili bo'lib, yangi ish o'rinlarini yaratish, innovatsiyalarni rivojlantirish va iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Maqolada kichik biznesni qo'llab-quvvatlashning dolzarbligi va rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlar ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar. Kichik biznes, tadbirkorlik, qo'llab-quvvatlash, iqtisodiy o'sish, ish o'rinlari, innovatsiya, davlat yordami.

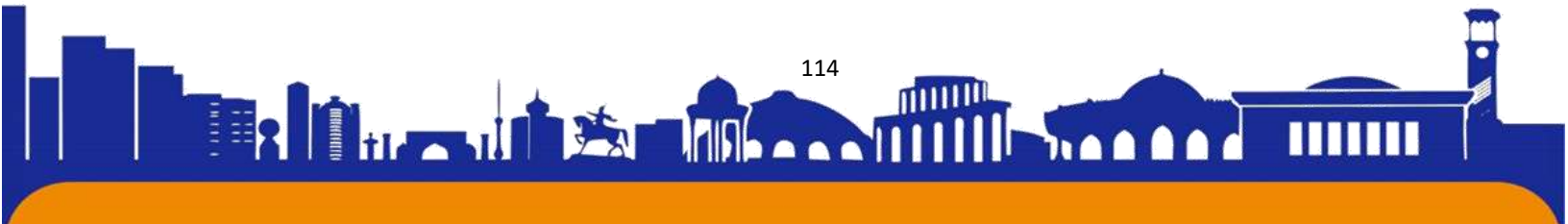
Abstract

This article analyzes the need to support small business and entrepreneurship and its importance for the country's economy. Small business is the main factor of economic growth and serves to create new jobs, develop innovations and strengthen economic stability. The relevance of small business support and measures aimed at its development are considered in the article.

Keywords. Small business, entrepreneurship, support, economic growth, jobs, innovation, government assistance.

KIRISH

Kichik biznes va tadbirkorlik mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Kichik korxonalar odatda innovatsion va o'zgaruvchan bo'lib, iqtisodiy o'sishga katta hissa qo'shadi. O'zbekiston ham tadbirkorlikni rag'batlantirish va kichik biznesni qo'llab-quvvatlash orqali yangi ish o'rinlarini yaratishga, mahalliy va xorijiy

sarmoyadorlarni jalb qilishga intilmoqda. Ushbu maqolada kichik biznesning ahamiyati, uni rivojlantirishga qaratilgan siyosatlar va qo‘llab-quvvatlash zarurati ko‘rib chiqiladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, kichik biznesning iqtisodiyotdagi o‘rni juda muhim. Thurik va Wennekers (2004) tadbirkorlikning iqtisodiy o‘rishga ta‘siri haqida tadqiqot olib borib, kichik biznesning bozorni innovatsiyalar va yangi texnologiyalar bilan boyitishdagi rolini ta‘kidlagan. Praag va Versloot (2007) o‘z tadqiqotlarida kichik biznesning bandlikka ta‘sirini o‘rgangan va ularning mehnat bozorida muhim hissa qo‘shishini qayd etgan. O‘zbekistonda ham kichik biznesni rivojlantirish siyosati iqtisodiy islohotlarning muhim qismi bo‘lib, davlat tomonidan kichik biznes subyektlarini qo‘llab-quvvatlash chora-tadbirlari amalga oshirilmoqda.

Mazkur tadqiqotda O‘zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishga oid huquqiy hujjatlar va davlat dasturlari tahlil qilindi. Bundan tashqari, davlat statistikasi asosida kichik biznesni qo‘llab-quvvatlashning natijalari qiyosiy usulda baholandi. Tahlilda kichik biznesning iqtisodiyotdagi o‘rnini aniqlash va xalqaro tajribaga asoslanib, O‘zbekistondagi holatga mos keluvchi tavsiyalar ishlab chiqildi.

NATIJALAR

O‘zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash sohasida bir qator yutuqlarga erishildi. Quyidagi jadvalda kichik biznesning iqtisodiyotdagi o‘rniga oid ayrim statistik ma’lumotlar keltirilgan.

1-jadval. Kichik biznesning iqtisodiyotdagi o‘rni

Ko‘rsatkich	2020-yil	2021-yil	2022-yil
Kichik biznes ulushi, %	54%	57%	60%
Ish bilan ta‘minlash, mln kishi	4.5	5.0	5.5
Davlat yordami hajmi, mlrd so‘m	1200	1350	1500

Yuqoridagi ma’lumotlarga ko‘ra, kichik biznes iqtisodiyotda muhim o‘rin tutadi. Kichik korxonalar O‘zbekistonda yangi ish o‘rinlari yaratishda asosiy kuch bo‘lib, ularning faoliyatiga qaratilgan qo‘llab-quvvatlash choralari iqtisodiy o‘rishni rag‘batlantiradi.

Davlat yordami va imtiyozlar

O‘zbekistonda kichik biznesni qo‘llab-quvvatlash maqsadida turli imtiyozlar, soliq yengilliklari va kreditlar taqdim etilmoqda. Bunday chora-tadbirlar natijasida kichik tadbirkorlarning iqtisodiyotga qo‘shayotgan hissasi oshmoqda.

Yangi texnologiyalar va innovatsiyalarni joriy qilish

Kichik biznes subyektlari o‘z faoliyatlarida innovatsion texnologiyalardan foydalanish imkoniyatiga ega bo‘lishi uchun davlat tomonidan grantlar va subsidiya dasturlari amalga oshirilmoqda. Shu sababli, kichik korxonalar raqobatbardoshligini saqlab qolish imkoniyatiga ega.

Bandlik darajasining oshishi

Kichik biznes sektori yangi ish o‘rinlarini yaratib, mehnat bozorini kengaytirishga yordam beradi. Ayniqsa, yoshlar va qishloq aholisi uchun kichik tadbirkorlik imkoniyatlari kengaytirilmoqda.

XULOSA

Kichik biznes va tadbirkorlik O‘zbekiston iqtisodiyotining muhim tarkibiy qismi bo‘lib, ularning rivojlanishi iqtisodiy o‘sish va farovonlikka olib keladi. Davlat tomonidan amalga oshirilayotgan qo‘llab-quvvatlash chora-tadbirlari bu sektorda samaradorlikni oshirishga yordam beradi. Kichik biznesni rivojlantirish uchun davlat yordamini kuchaytirish, kreditlarni kengaytirish va imtiyozlarni ko‘paytirish zarur. Bu esa O‘zbekistonda iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlashda muhim rol o‘ynaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Thurik, R., & Wennekers, S. (2004). Entrepreneurship, small business and economic growth. *Journal of Small Business and Enterprise Development*.
2. Van Praag, C. M., & Versloot, P. H. (2007). What is the value of entrepreneurship? A review of recent research. *Small Business Economics*.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti qarorlari va farmonlari.
4. Davlat statistika qo‘mitasi hisobotlari, 2020-2022.

